

Nr 180.

Godkänd av första kammaren den 23 maj 1917.

Godkänd av andra kammaren den 23 maj 1917.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående krigstidshjälp under år 1917 åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst jämte i ämnet väckta motioner.

(Första särskilda utskottets utlåtande nr 8.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 16 april 1917 avlåten proposition, nr 264, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

a) för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt f. d. befattningshavare i statens tjänst — avskedade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare därunder icke inbegripna — vilka vid ingången av år 1917 äro berättigade till pension eller därmed jämförligt årligt understöd, som av Konung och riksdag till siffran bestämts eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, å extra stat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 500,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel under år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras;

b) förklara, att krigstidshjälpen skall till varje dylik f. d. befattningshavare utgå med ett belopp av 100 kronor, under iakttagande dels att hans nu ifrågavarande krigstidshjälp samt pensions- och under-

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 14 saml. 50 häft. (Nr 180—181.) 1

stödsförmåner icke må tillhopa överstiga 1,300 kronor för år räknat och dels att från åtnjutande av dylik hjälp undantages ej mindre f. d. befattningshavare, som under år 1917 har att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,200 kronor, hustrus taxering däri inberäknad, än även gift kvinnlig f. d. befattningshavare, vars man lever; samt

c) medgiva, att krigstidshjälpen må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning som av Kungl. Maj:t bestämmes;

I samband med denna proposition har riksdagen till behandling förehaft sex inom riksdagen väckta motioner, i vilka föreslagits bland annat, dels höjning av beloppet av ifrågavarande understöd och dels att riksdagen måtte

a) för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt åt Vadstena krigsmanshuskassas underhållstagare, vilka under år 1917 uppnå en levnadsålder av 60 år eller däröver, å extra stat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag å 470,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel under år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras;

b) förklara, att krigstidshjälpen skall till varje dylik f. d. befattningshavare utgå med ett belopp av 50 kronor, under iakttagande dels att hans nu ifrågavarande krigstidshjälp samt pensions- och understödsförmåner icke må tillhopa överstiga 1,300 kronor för år räknat och dels att från åtnjutande av dylik hjälp undantages ej mindre f. d. befattningshavare, som under år 1917 har att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,200 kronor, hustruns taxering däri inberäknad; samt

c) medgiva, att krigstidshjälpen må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning som av Kungl. Maj:t bestämmes;

Ehuruval, såsom i Eders Kungl. Maj:ts proposition framhållits, den statstjänare, som vid avgången från sin tjänst kommit i åtnjutande av pension till författningesenligt belopp, icke kan hava befogat anspråk på ytterligare underhåll från staten, anser riksdagen dock, i likhet med Eders Kungl. Maj:t, att staten bör, med hänsyn till den av kriget förorsakade oerhörda stegringen i kostnaderna för livsuppehållet, tråda hjälpande emellan för att genom en *tillfällig* pensionsförhöjning i någon mån stödja de mest behövande bland dem, som ägnat sina krafter åt dess tjänst.

Eders Kungl. Maj:t har föreslagit, att dylik krigstidshjälp skulle tilldelas en var f. d. befattningshavare med 100 kronor, under iakttagande

dels att hans pensions- och understödsförmåner icke linge tillhopa överstiga 1,300 kronor för år räknat och dels att från åtnjutande av dylik hjälp skulle undantagas ej mindre f. d. befattningshavare, som under år 1917 hade att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,200 kronor, hustrus taxering däri inbegripen, än även gift kvinnlig f. d. befattningshavare.

Riksdagen anser dessa begränsningar vara väl snäva och har därför beslutat, att beloppet av ifrågavarande krigstidshjälp må höjas till 150 kronor för en var f. d. befattningshavare, under iakttagande, dels att hans pensions- och understödsförmåner icke må tillhopa överstiga 1,500 kronor för år räknat och dels att från åtnjutande av dylik hjälp må undantagas f. d. befattningshavare, som under år 1917 har att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,400 kronor, äkta makars taxeringar sammanräknade.

Att från åtnjutande av krigstidshjälp undantaga gift kvinnlig befattningshavare har riksdagen ansett icke vara lämpligt.

Motionen om beredande av någon krigstidshjälp åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas underhållstagare har syns riksdagen synnerligen behjärtansvärd.

Dem för närvarande tillkommande, å sid. 10—11 i Eders Kungl. Maj:ts proposition angivna understöd äro bestämda med hänsyn till före kriget rådande förhållanden, och det är uppenbart, att den av krisen föranledda stegringen i levnadskostnaderna drabbat dem synnerligen hårt.

Riksdagen har ansett sig böra i huvudsak bifalla ifrågavarande motion. För likformighetens skull har dock för utbetalande av krigstidshjälp åt ifrågavarande understödstagare ansetts böra stadgas enahanda villkor, som föreslagits beträffande f. d. befattningshavare i statens tjänst i allmänhet. Av samma skäl har den föreslagna åldersbestämningen ansetts böra hänföras till förhållandet vid 1917 års ingång.

Att, på sätt motionären föreslagit, från åtnjutande av understödet i fråga undantaga de f. d. båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas underhållstagare, vilkas nu ifrågavarande krigstidshjälp samt pensions- och understödsförmåner överstiga 1,300 kronor för år räknat, har av nära till hands liggande skäl icke ansetts vara erforderligt.

Kostnaden för krigstidshjälp enligt sålunda antydda grunder har beräknats komma att uppgå till omkring 470,000 kronor för avskedade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas under-

stödstagare och till omkring 800,000 kronor för övriga f. d. befattningshavare i statens tjänst eller tillhopa till omkring 1,270,000 kronor.

Riksdagen, som i övrigt icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får sålunda meddela,

att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition samt de i ärendet väckta motionerna beslutit

I) att

a) för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt f. d. befattningshavare i statens tjänst — avskedade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare därunder icke inbegripna — vilka vid ingången av år 1917 voro berättigade till pension eller därmed jämförligt årligt understöd, som av Konung och riksdag till siffran bestämts eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, å extra stat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 800,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel under år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras;

b) förklara, att krigstidshjälpen skall till varje dylik f. d. befattningshavare utgå med ett belopp av 150 kronor, under iakttagande dels att hans nu ifrågavarande krigstidshjälp samt pensions- och understödsförmåner icke må tillhopa överstiga 1,500 kronor för år räknat och dels att från åtnjutande av dylik hjälp undantages f. d. befattningshavare, som under år 1917 har att erlägga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,400 kronor, äkta makars taxeringar sammanräknade; samt

c) medgiva, att krigstidshjälpen må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes; och

II) att

a) för beredande under år 1917 av krigstidshjälp åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt åt Vadstena krigsmanshuskassas underhållstagare, vilka vid ingången av år 1917 uppnått en levnadsålder av 60 år eller däröver, å extra stat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag å 470,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel under år 1917 låta utbetala vad som för ändamålet erfordras;

b) förklara, att krigstidshjälpen skall till varje dylik vid årets ingång till pension eller därmed jämförligt understöd från statsverket, statsunderstödd pensionsinrättning eller Vadstena krigsmanshuskassa berättigad f. d. befattningshavare utgå med ett belopp av 50 kronor, under iakttagande att från åtnjutande av dylik hjälp undantages f. d.

befattningshavare, som under år 1917 har att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 1,400 kronor, äkta makars taxeringar sammanräknade; samt

c) medgiva, att krigstidshjälpen må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Stockholm den 23 maj 1917.

Med undersätlig vördnad.